

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števe 3.



Slava Tebi, ki si nas kuneš ljubiti!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopis: dobrodošli vse sprejemajo, tiskajo, ob rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 18.

V Ptuj v nedeljo dne 4. maja 1913.

XIV. letnik.

Balkanske zmešnjave.

Črnogorska neče odnehati. — Avstro-Ogrska se pripravlja, da z vojaško silo Črnogorce iz Skutarije vrže. — Nikita sklepa pogodbe s turškim izdajalcem Essad-pašo proti Avstriji. — Skutari padel valed izdajstva turškega zapovednika. — Položaj izredno resen.

Velike napake je storila naša vlada, ker se je v svoji previsoki miroljubnosti zanašala, da bode združena z vso Evropo mirnim potom najskromnejše svoje želje glede Balkana uveljavila. Zdaj se čuti te napake, — zdaj ko hoče pritlikava Črnogorica strnoglaviti vso Evropo. Z odločnim in hitrim nastopom, ki se ga sme zdaj pač pričakovati, se bode storjene napake vsaj deloma popravilo. Ali naša vlada naj v bodoče premisli, da je udarec na meč več vreden nego prepevanje mirovnih psalmov.

Položaj je danes tale: Velevlasti (Avstro-Ogrska, Nemčija, Italija, Francozka, Rusija in Anglija) so sklenile, da se vstvari na razvalinah stare Turčije samostojno državo Albanijo. Določili so v dolgih posvetovanjih meje te Albanije in sklenili, da spada Skutari na vsak način k Albaniji. Vkljub temu sklepu so Črnogorci in z njimi Srbi Skutari nadalje oblegali, brez da bi mogli trdnjave zavzeti. Velevlasti so zahtevale, da naj se nepotrebno, krvavo obleganje opusti; Nikita se je na to zahtevo povzignjal. Velevlasti poslale so velike svoje parnike pred črnogorsko-albansko obal; Nikita se jim je zamejal. In ker v poštenem boju ni mogel premagati trdnjave, pričel se je natihem pogajati s Essad-pašo, zapovednikom turške posadke. Oblebil mu je albanski tron in Essad-paša je res svojo demovino prodal. Zdaj sedi Nikita v Skutariji, kakor doma ob lastni peti.

Združene velevlasti so torej zdaj na limu; Nikita se ne zmeni za njih povelja. Ako hočejo ostale velevlasti to prezirano in zaničljivo zamehovanje Evrope v žep vtakniti, je to njih stvar, — Avstro-Ogrska tega ne sme

in noče. Zato je tudi takoj zahtevala energične korake proti Črnogori. Velevlasti podale so nato v Cetinju skupno noto, v kateri zahtevajo, da Črnogorci čim hitreje zapustijo Skutari. Kralj Nikita pa, kakor vse kaže, se tudi tej zadnji zapovedi ne bode uklonil. Zdaj je dvojje mogoče: ali bodejo vse velevlasti skupaj z vojaško silo Nikito pametnega naredile, — ali pa bode Avstro-Ogrska sama svoje batajlone poslala. V zmišlju zadnjih poročil zgodil se bode drugi slučaj. In tako bodejo bržkone v par dneh avstrijske puške govorile, a lo črnogorskega kraljiča v zadnjem hipu ne sreča pamet.

Gotovo, za našo monarhijo ne rastejo lovorike v Črnogori; ali en Nikita ne sme vesele Avstrije zasramovati in enkrat mora priti na Balkan do miru.

Avstrija je zdaj v najhujši krizi. Kaj bo? Vojna s Črnogorsko ni nevarnost, ali mogoče je, da se valed te vojne razbije umetno zlimana edinstvo vesele in potem zna priti do velikanske evropejske vojne, kakor jo svet še ni doživel. Upajmo, da se bode posrečilo omejiti od brezvestnega Črnogorca zaneteni požar!

Zahrbtno izdajstvo Essad-paše.

Kako vnete slavospevi se je pelo po slovenskem časopisju hrabrim Črnogorcem, češ da so v nedoseženem junaštvu zavzeli skalnato gnezdo Skutari. In zdaj se je izkazalo, da so vse te bajke o junaškem zasledanju Skutarija prazne besede. Se danes bi ne sedel Nikita v Skutariji, ko ne bi turški zapovednik Essad-paša napravil zahrbtno izdajalsko pogodbo. Kralj Nikita in Essad-paša sta torej zaveznika!!! Prvi hoče na ta način dobiti Skutari, Essad-paša pa hoče s črnogorsko pomočjo postati albanski kralj. In zato je odšel Essad-paša s svojo armado iz Skutarija. Ta dogodek označi celo zadevo vae drugače. Seveda tudi ta zahrbtna zveza Nikite s izdajalskim turškim generalom ne bode

položaja v nobenem oziru spreminila. Skutari ostane novi Albaniji, Essad-paši pa bodejo že Albanci sami njegoro ehjalstvo poplačali.

Ruska gonja v Albaniji.

Zahrbtno kakor vedno deluje ruska diplomacija zoper Avstrijo. Edino na tej podlagi se da razumeti zadnje dogodke v Albaniji. Zdaj se poroča, da so sklenili Srbija in Črnogorska na eni strani in mladoturška vlada na drugi strani nekako pogodbo, ki temelji na sledečih točkah: 1. Uresničiti se albansko državo pod suvereniteto sultana. — 2. Ta država pristopi balkanski zvezi. — 3. Skutari in San Giovanni di Medua padeta na Črnogoro. — Ako so ta poročila resnična, potem so se torej Srbi in Črnogorci združili s Turčinom zoper Avstrijo! Simoumevno je, da bi Avstrija tej pogodbi nikdar ne ustregla, pa čeprav ima ves Balkan proti sebi. Na vsak način bodejo ti dogodki pospešili končno odločitev v tej grozoviti krizi!

Srbi za Črnogore.

Iz Beograda se poroča, da hoče Srbija Črnogorce v njih predznamen podjetju najprve natihoma podpirati. Srbija misli: Ako ostane Črnogora vkljub zahtevi vesele v Skutarijo, zakaj ne bi ostala Srbija istotako v Durrazu. Nekateri srbski listi pa zahtevajo naravnost vojno zoper Avstrijo. Tako piše „Straža“: „Vprašanje Skutarija je rešeno. Velevlade ne bodejo nastopile. Ako bi hotela Avstro-Ogrska v resnici Skutari za Albanijo vzeti, smatrala bode Srbija to za casus belli (vojni slučaj). Vsek hip zamoremo pričakovati, da bodedo zaradi Skutarija z Avstrijo vojsko peljali.“ — Tako pišejo ti srbi, pred katerim ležijo naši slovenski voditelji na trebuhu.

Črnogorske divjaštvo.

V Cattaru ležijo avstrijska parnika „Metkovich“ in „Skutari“ ter laški parnik „Città di Messina“, napolnjeni z živlenskimi sredstvi ter zdravili. Namenjeni so kot pomoč za Skutari. Ali črnogorska vlada je iskrcanje tega blaga v Skutari prepovedala, češ da imajo tam vsega dovolj. To je pa laž. Kajti angleški zdravniki, ki so bili v Skutarijo, poročajo o grozni bedi, v kateri umira vsak

„Makrobiotik“ „Umetnost življenje podaljšati“

tako se imenuje znamenito delo zdravnika dr. Hufeland. Kdor je to knjigo čital, vè, da obstoji ta umetnost večidel v tem, varovati se pred oslabujočimi boleznimi, živce ne razburjati in tok krvi na normalni način obdržati. Ako so naši živci razburjeni, ako se nam vliwa kri in sili v glavo, ako čutimo pritisek in slabost v srcu, potem moramo skušati s trudom zdravnika normalno stanje zopet uresničiti. Tudi Fellerjev zeliščni esenčni fluid z znakom „Elzafluid“ vpliva

pomirljivo, osvežujoče, hladilno, okrepeča živce, odpravi glavobol in migréno, nam pripravi mirno in enakomerno spanje in se je tudi v mnogo drugih slučajih kot jako vredno domače sredstvo izkazalo.

To se razvidi najbolje iz sodb zdravnikov, od katerih med drugim gospod dr. M. David, mestni zdravnik v Sieniawi pri Jaroslavu, piše, da Fellerjev fluid z znakom „Elzafluid“ najtopleje priporoča. Gospod dr. Neugebauer, Dunaj VIII, Laudongasse 42, piše, da je bil nekdanji 83-letnemu, na sklerozi arterij trpečemu možu Fellerjev fluid z znakom „Elzafluid“ priporočal in da je to bolniku jako dobro služilo.

Zamoremo svojim čitateljem le priporočati, da si držijo vedno to bolečine odpravljajoče, oživlajoče domače sredstvo, kar je pač jako lahko mogoče, ker stane 12 steklenic franko le 5 — kron.

Obenem se lahko naroči tudi priznane mile odvajajoče, kri čistoe Rabarbara-kroglice z znakom „Elza-kroglice“ za 4 — krone franko in sicer oboje le pri apotekariju E. V. Feller, Stubica, Elzaplatz št. 241, (Hrvatsko).

— — — — —gi.

Straschill'ova grenčica iz zelenjave povzroči moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojske, romarje itd

414

dan 40—50 oseb od gladi. Črnogorci se le bojujejo, da bi kdo njih divjaštvo v bližini opazoval...

Velevlasti Črnogorci.

Vseh šest velevlasti podalo je v Cetinju skupno izjavo, ki se glasi tako le: „Imamo čast, kraljevi črnogorski vladi skupno izjavo podati, da ne spremini zavzetje Skutarija na noben način odločitve velenil glede omejitve Albanije proti severu in severnemu vzhodu, da se mora tedaj mesto v najhitrejšem času izprazniti ter oddati zapovedniku mednarodnih vojnih parnikov. Črnogorsko vladno se opozarja, da naj na to naznanilo hitro odgovori da.“

Baje je črnogorski delegat Popović to naznanilo sprejel, obenem pa v imenu svoje vlade zopet krivično (!) in brezdarne (!!) zahteve velenil protestiral. Pač precej predrznosti!

Črnogorci se pripravljajo proti Avstriji.

Smešno in vendar resnično! „Reichspost“ poroča iz Cattara, da se opazuje onkraj črnogorske meje živahno vojaško gibanje. Na cesti, ki vodi iz Cattara v Njeguš in Cetinje, opazijo se močne črnogorske vojaške oddelke, istotako na gorovju, ki se vije na desni nad cesto čez Lovcena. Pri Njegušu opazilo se je tudi oddelek v arabskih uniformah; valed tega se sodi, da bi se v slučaju vojne arabski vojski bojeve udeležili. Utrdne na Lovcenu so Črnogorci v zadnjih dneh zopet oborožili in spravili vanje velike množine streliva. V Cetinju so se zgodili aurovi izgredi pred avstro-ogorskim poslanstvom. Črnogorci so obesili na enega osla avstrijski trak in so tega našemljenega osla z zaaranovanjem Avstrije pred naše poslanstvo gnali. Kralj Nikita je izjavil: „Mi smo postali gotovi s Skutarijem; postali bomo gotovi tudi s Cattarom. Naj le poskusijo z nami!“ Meje so Črnogorci zdaj tudi za pošto zaprli.

Zadnji telegrami.

Kralj Nikita doslej ni odnehal. Avstrijski bajoneti bodo morali vreči Črnogorce iz Skutarija. Vsled ruske zahrbtnosti niso velevlasti skupnega koraka z orožjem sklenile. Pač pa nastopi italijansko vojaštvo obenem z avstrijskim zoper Črnogoro. Vojna je neizogibna, ako se Nikita še v 12. uri ne pod.

Važna posvetoovanja.

Dunaj, 1. maja. Pri cesarju in pri ministru za zunanje zadeve Bertholdu so se vršila važna posvetoovanja, katerih se je udeležil vojni minister Krobatič, šef generalštaba Conrad, komandant vojne mornarice admiral Haus. O vojnemu ministru se govori, da je izjavil glede armade: „Alles fertig.“

Nikita hoče zopet „umreti.“

Cattaro, 30. aprila. — C. in kr. poslanik v Cetinju pl. Giesl zahteval je včeraj v najhujših besedah, še vedno izostalo rešitev afere parnika „Skodra“, umora franciskana Palica in zadoščenje za poskušeni umor c. in kr. vojaškega atašeja, hauptmana Hubka. Omenil je tudi, da se pričakuje takojšnje izpraznenje mesta Skutarija od črnogorske vojske.

Kralj Nikita je izjavil komedijantovsko, da „je pripravljen, umreti za črnogorski Skutari.“ S tem je hotel povedati, da noče odnehati.

„Südal. Korr.“ poroča iz Cetinja: Iz uradnega črnogorskega vira smo izvedeli, da vlada Skutarija noče vrniti. Baje bi črno-

gorska armada Skutari obdržala, pa ku bi ji tudi lastna vlada in kralj Nikita zapovedal, da se naj Evropi pokorijo (?).

Kralj Nikita in njegovi krvniki silijo v Skutariju in okolici albanske domačine, da zahtevajo pisмено oddajo Skutarija na Črnogoro. Kdor tak spis ne podpiše, temu se zna tako zgoditi, kakor franciskanu Palicu. To izsiljevanje seveda ne bo imelo uspeha.

Umazane roke?

Trat, 30. aprila. Svetovni listi očitali so kralju Nikitu, da je vojsko zoper Turčijo le iz špekulacijskih nagibov za lastni žep začel. Pod imenom Nikitovega sina ustanovila se je namreč kratko pred vojno neka borzna firma à la bourse, ki je vsled izbruha vojne milijone zaslužila. Tudi zdaj se godi nekaj podobnega. Mesece aem že dobivajo slovanske banke v Tratu in drugod na Avstrijskem poštna nakaznice z velikimi svotami iz Črnogore. To je papir za zlato! Črnogorski odpošiljatelji teh nakaznic zahtevajo bodejo svoj čas od Avstrije denar; dobili bodejo ta denar, ali avstrijski poštni urad ne bode od Črnogore nič dobil, ker napove ta brčkone denarni bankerot. Torej zopet umazana špekulacija, ki jo je Nikita že pred leti enkrat uspešno napravil. Prav mogoče je, da bodejo Črnogorci na naše vojske streljali, Avstrija pa jim bode smodnik plačala...

Črnogorske priprave.

Cattaro, 30. aprila. Od predvečera sem ni v Cattaru nobenega Črnogorca več videti. Vsa okolica je v razborjenem pričakovanju odločilnih dogodkov. Prihod črnogorskega vojaštva proti avstrijski mejni se je danes nadaljeval. Več transportnih kolon arabskih kačonov pripeljalo se je danes v bližino mesta Ugnji. Avstrija je na vse pripravljena, tako da ji ne bode treba nobenega rezervista več pod orodje pakirati.

Inozemske časopise.

Paris, 30. aprila. Francoski listi pravijo večidel, da je črnogorsko postopanje neopravičeno in da se mora zabraniti svetovno vojno. „Petit République“ n. pr. obsoja najstrožje gnano kupčijo kralja Nikite in Essad-paše in pravi, da bi bilo sramotno, ako bi se Evropo v nevarne konflikte potegnili, ker kodoje predrzni pustolovci in izsiljevalci liki banditom poropu plen razdeliti... Tako pišejo Francozi, ki gotovo niso prijatelji Avstrije!

Steckenpferd milo lilijino mleko

vedno kakor doslej neobhodno potrebno za racionalno negovanje koe in lepote. Vsakodnevna priporočljiva pisma, à 80 h povsod v zlogi.

Dopisi.

Iz Ragoznice. Ali že veste, da je star Miha Brenčič na potu poboljšanja? Po razmerah sedanjih časov si posestniki svoje njive povečajo in tako obdelujejo, da jim več koristijo. Ravno tako je tudi Brenčič naredil na posestvu, katero je kupil od Jakoba Rašl, mlinarja v Ragoznici. Ker to narediti sme, kakor sam reče, ker nima sekvestra postavljenega. Ali stvar je druga: ker je Brenčič njive preveč povečal ter si a tem tujo pravico vzel, ker ni mogel pri oranju po svojem živino goniti, so zato sosedi strogo nastopali in govorico raztresli, da bodo zaplankali in potem videli, kako bode oral. Ko star Brenčič vidi sosede nezadovoljne, je orano zemljo popustil, da odeslej lahko po njegovem živino hodi, kadar orje. To je tedaj znak, da je star Brenčič na potu poboljšanja. Na zahodni strani Brenčičevega posestva je slap, katera je last mlinarja Jakoba Rašl. Tam je mislil Brenčič narediti cementno obrano, da ne bi voda delala škodo na njegovem posestvu. To delo je Brenčič začel z največjo urnostjo; mogoče da bi se to delo poprej izvršilo, ko bi ga Rašl ne zanačil. Zakaj? Ker Brenčič to obrano ni delal po ukazi Rašla in tudi brez dovoljenja tistih, ki imajo čez taka dela pravico. Resnica, ako bi Brenčič to cementno obrano naredil, je sam peklensček ne bi mogel razbiti. Kaj že biti? Rašl je Brenčiča v pravem času našel pri tem delu in takoj prepovedal. Star Brenčič (v resnici na potu poboljšanja) je delo takoj vstavil ter delavce poštno plačal. Komaj je minulo par dni, dobil je Rašl od dr. Fermece opomin, da povrne Brenčiču stroške 120 kron. Rašl premišljuje: tako, ker nisem Brenčiču nič dolžan? pa pusti in ne misli več na teh 120 K. Presnet! čez nekaj dni dobi zopet Rašl opomin od dr. Fermece, da stroške mora povrniti Brenčiču. Tedaj pa je že začel Rašl bolj premišljevati, da bo vendar le moral plačati. Ko žalostno premišljuje, pride mu nakrat dobra misel: Saj so tri božje osebe, ker sem dobil še dvakrat opomin, gotovo dobim še tretjkrat in potem se bo že moralo plačati. Kaj si mislite? Tretjikat Rašl ni dobil več opomina, še do sedaj ne, ko je že trideset leta minulo! Iz tega se lahko resnica sprvidi, da je star Brenčič na potu poboljšanja, ker ni Rašla v resnici tožil, marveč mu je le zdravniku poudil... Te vrste pišemo, ker si Brenčič za čast priteva, ako je v „Stajercu“ označen; resnica bo, ker se Brenčič nikdar ni zagovarjal. Žalibog, da se bode čitatelji tega lista spominjali, da je bil star Brenčič marsikrat pokaren. Nakrat pa pišemo, star Brenčič je na potu poboljšanja. Zategadelj nam ne bo nihče zameril, ko te vrste pišemo. Ker je star Brenčič v resnici na potu poboljšanja, bilo bi dobro, ako bi se popolnoma poboljšal. K temu pomagajte vsi. Ko bode Brenčič ozdravil, prišli bode na raznih krajih skupaj in imeli šolo čez politiko in od drugih toliko vrednih stvari. Tedaj mu povejte iz krščanske ljubezni, da politika nič ni vredna in v sedanjem času najbolj ostudna. Stokrat boljše je, ako se skrbi za svojo dušo! Dokažite, da tedaj bo bogat pred Bogom in pred svetom. Kako se v nebesih veselijo nad enim, če se poboljša, veliko večje veselje imamo mi sedaj s starim Brenčičem, ker upamo, da bomo imeli od zdaj sveti mir in ljubezen med seboj.

Sv. Trojica v Slov. gor. Zivinski sejem pri sv. Trojici, kateri se je vsako leto vräl v poddeljek po Trojički nedelji, se je za letos preložil na 5. maja. Ta sejem se vrši tedaj letos v ponedeljek po Florijanovem. Povabljeni so kupci in prodajalci na mnogoštevilni obisk. Iz Slov. Bistrice. Naš napredni okrajni odbor pod vodstvom g. dra. H. Wiesthaler vposlal je z ozirom na po ujmih tekom zadnjih let prizadeto prebivalstvo slovenje-bistriškega okraja na naslov c. k. namestništva v Gradcu sanimivo

Ime
MAGGI
jamči
za izvrstno kakovost
MAGGI-jevih kock
po 5 vin. za 1/2 litra naj-
bnejše goveje juhe.
Le-te so najboljše!
Blagevolite te upoštevati
pri nakupovanju.